

NATUURTOETS ONTWIKKELING LANDTONG KETELHAVEN

Zuider Zee Development BV

15 MAART 2022

Contactpersoon

C.E. ONNES MSC
Adviseur ecologie

T +31627060817
E cors.onnes@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Leeswijzer	5
2	PLANGEBIED EN INGREEP	7
2.1	Huidige situatie	7
2.2	Voorgenomen ingreep	9
2.3	Mogelijke effecten	9
3	WET NATUURBESCHERMING	12
3.1	Gebiedsbescherming	12
3.1.1	Methode	12
3.1.2	Ligging	12
3.1.3	Effecten	12
3.1.4	Deelconclusie gebiedsbescherming	13
3.2	Soortbescherming	13
3.2.1	Methode	13
3.2.2	Aanwezigheid beschermde soorten	14
3.2.3	Effectbeschrijving	18
3.2.4	Toetsing	18
3.2.4.1	Beschermingscategorieën relevante soorten	18
3.2.4.2	Overtreding verbodsbepalingen	19
3.2.5	Vervolg	19
3.2.5.1	Soortgericht onderzoek	19
3.2.5.2	Mitigerende maatregelen	20
3.2.6	Deelconclusie soortbescherming	21
4	NATUURNETWERK NEDERLAND	22
4.1	Methode	22
4.2	Ligging	22
4.3	Effecten	24
4.4	Deelconclusie NNN	24

5	CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN	25
5.1	Conclusies	25
5.2	Vervolgstappen	25
6	REFERENTIES	26
	BIJLAGE A: WETTELIJK KADER NATURA 2000	27
	BIJLAGE B: WETTELIJK KADER BESCHERMDE SOORTEN	29
	BIJLAGE C: WETTELIJK KADER NNN	33
	BIJLAGE D: VERSPREIDINGSKAARTEN SOORTGERICHT ONDERZOEK 2018	37
	COLOFON	40

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Zuider Zee Development BV, dat in 2020 is overgenomen door Groenenboom Holding BV, heeft het voornemen om het gebied ten noorden van Ketelhaven te ontwikkelen als buitendijks woongebied. Het betreft hier de Landtong Lands End. Binnendijks is in 1987 gestart met de ontwikkeling van 220 recreatiewoningen, deze woningen hebben inmiddels de status van permanente bewoning. Tevens werden er destijds 120 ligplaatsen gerealiseerd in de sluisom. Ook werd hier een restaurant (Lands End) gerealiseerd en was er een museum voor scheepsarcheologie. Dit museum is in 2005 naar Lelystad verhuisd. Om deze reden wordt nu ingezet in het verder ontwikkelen van het buitendijks woongebied Ketelhaven.

De herontwikkeling van Lands End biedt een kans het gebied een nieuwe invulling te geven. Een belangrijk uitgangspunt is een haalbare ontwikkeling, waarbij met respect voor de aanwezige kwaliteiten, Lands End opgeknapt zal worden. Lands End wordt hierbij in de context van Ketelhaven en de omgeving gezien, alleen dan kan er een gebied ontstaan met belevingswaarde, toekomstwaarde en gebruikswaarde. Het streven is om op een duurzame en rendabele wijze invulling te geven aan deze herontwikkeling. Voor het gebied geldt een hoge stedenbouwkundige ambitie waarin de identiteit en het karakter van het gebied een belangrijk gegeven vormen, die zoveel mogelijk tot uiting dienen te komen in het ontwerp van de openbare ruimte en de gebouwen. De bebouwing op Lands End wordt geïntegreerd met de omgeving door het creëren van zoveel mogelijk transparantie die tot uiting komt in de materialisering van de diverse gebouwen. De architectuur van de gebouwen moet het bijzondere karakter van Ketelhaven benadrukken en verbonden zijn met de sfeer en karakteristiek van de plek. Lands End wordt een toekomstbestendig, levendig en groengebied met een eigen identiteit, waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en waar eenieder zich thuis voelt en tot rust kan komen. Er wordt een goede balans gezocht tussen bebouwing en openbare ruimte, rekening houdend met de kwaliteiten van de locatie, de functionele invulling en de beschikbare ruimte.

Door het creëren van een aantrekkelijk woonmilieu kan ook de gebruikswaarde van het gebied verhoogd worden. Hierbij wordt rekening gehouden met de menselijke maat en de inrichting van de openbare ruimte. Tevens speelt eenheid in de architectonische vormgeving van de bebouwing een belangrijke rol. Er dient een duidelijke samenhang tussen de bebouwing en het openbaar gebied gerealiseerd te worden.

Lands End wordt als stenig ervaren. Er zijn kansen om Lands End groener te maken. De meest effectieve manier om het groene karakter te verstevigen is het toevoegen van groenelementen. Waar groen wordt ingezet, geeft het een besloten gevoel en draagt daarmee bij aan de verblijfskwaliteit. Dit betekent dat het groen op Lands End versterkt wordt, zowel in oppervlakte als in kwaliteit. Aangezien de appartementen verhoogd worden aangelegd, kan de begane grondlaag voorzien worden van een groene uitstraling die overgaat in het openbare gebied.

De huidige bebouwing en inrichting in Lands Ends, zoals de oude museumloods, is vervallen en verpauperd. Om ruimte te maken voor de herontwikkeling van de landtong Lands End dient de huidige bebouwing zoals het Restaurant Lands Ends, de oude museumloods en de nabijgelegen loods gesloopt worden en dient de huidige inrichting (waaronder de parkeerplaatsen) verwijderd te worden.

Vanwege de voorgenomen ontwikkeling kan het zich voordoen dat er in het plangebied beschermde natuurwaarden aangetast, verstoord of vernietigd worden. Daartoe is het noodzakelijk de voorgenomen ontwikkeling te toetsen aan het vigerende natuurwet- en regelgeving. Om zicht te krijgen op mogelijke overtredingen heeft Zuider Zee Development BV Arcadis gevraagd een eerder opgestelde natuurtoets uit 2017 te actualiseren. Daartoe zijn de effecten van het plan op beschermde soorten in kader van de Wet natuurbescherming en op beschermde gebieden en waarden in het kader van het Natuurnetwerk Nederland onderzocht en beoordeeld. Tevens wordt (kort) aandacht besteed aan mogelijke effecten met betrekking tot gebiedsbescherming van de Wnb (Natura 2000-gebieden).

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden het plangebied en de voorgenomen ontwikkeling beschreven. In hoofdstuk 3 worden de gebiedsbescherming en soortbescherming van de Wet natuurbescherming besproken. In hoofdstuk 4

wordt de NNN getoetst. In Bijlage A, B en C zijn de wettelijke kaders te vinden en in Bijlage D de verspreidingskaarten van het soortgericht onderzoek uit 2018.

2 PLANGEBIED EN INGREEP

2.1 Huidige situatie

Het plangebied, de landtong Ketelhaven, is gelegen in het plaatsje Ketelhaven, dat ten noorden van Dronten ligt aan het Ketelmeer. Ten noorden van het plangebied ligt het Ketelmeer en daarboven de Noordoostpolder. Ten oosten ligt de stad Kampen met daartussen het natuurgebied Roggebotsluis. Ten zuiden en westen wordt Ketelhaven omgeven door agrarisch gebied.

De directe omgeving bestaat uit bebouwing van Ketelhaven ten zuiden van de Landtong, bosschages rondom bebouwing, kanalen, sluizen en de jachthaven. Het plangebied zelf bestaat uit parkeerplaatsen met enkele (jonge) bomen, een (voormalig) restaurant (Lands End) in het noorden van het plangebied, de oude museumloods in het midden van het plangebied en een opslagloods in het zuiden van het plangebied. De figuren 1 en 2 geven de ligging en de begrenzing van het plangebied weer. Figuur 3 geeft een foto-impressie van het plangebied.

Figuur 1. Ligging plangebied.

Figuur 2. Begrenzing plangebied.

Figuur 3. Impressie plangebied met opslagloods (linksboven), parkeerplaats en restaurant Lands end (rechtsboven) en oude museumloods (linksonder).

2.2 Voorgenomen ingreep

Voornemen

De Landtong Lands End wordt heringericht. Hierbij wordt de huidige bebouwing gesloopt en wordt de verharding (wegen en parkeerplaatsen) verwijderd. Mogelijk wordt ook bestaande vegetatie verwijderd in het plangebied zoals de (jonge) bomen en rietbegroeiing aan de kades. In de nieuwe situatie worden woningen gebouwd en wordt het gebied ingericht met vier woontorens die als appartementencomplexen gaan dienen. Het omliggende terrein wordt groen ingericht.

Werkzaamheden

De werkzaamheden bestaan uit:

- Asbestsanering huidige bebouwing
- Sloop huidige bebouwing
- Verwijderen bestrating
- Bouw en graafwerkzaamheden
- Aanleggen groen

De werkzaamheden beperken zich tot de Landtong.

Planning

De planning is nog niet bekend.

2.3 Mogelijke effecten

Als gevolg van de ontwikkeling van het plangebied kunnen de volgende effecten optreden:

- Ruimtebeslag.
- Verstoring door geluid, optische verstoring, licht en trilling.
- (Per ongeluk) verwonden en/of doden van aanwezige dieren.
- Vermesting en verzuring als gevolg van stikstofdepositie.

Overige effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

De genoemde mogelijke effecten kunnen in ieder geval in de realisatiefase van het project optreden. De maatregelen in de aanlegfase zijn nog niet in detail bekend. De maatregelen zijn (globaal) beschreven in paragraaf 2.2. Bij twijfel is bij de toetsing uitgegaan van een worstcase aanpak. Mocht hiervan worden afgeweken, dan is het noodzakelijk om dit opnieuw te bekijken en als de effecten aanzienlijk toenemen dan is een nieuwe toetsing vereist. Wel is er in deze beoordeling een inschatting gemaakt van de effecten. Wanneer de werkzaamheden tijdens de aanlegfase bekend zijn dienen de effecten tijdens de aanlegfase opnieuw te worden beoordeeld en getoetst in het kader van het NNN en de Wet natuurbescherming.

Hierna volgt een (algemene) toelichting van de genoemde mogelijke effecten.

Ruimtebeslag

De voorgenomen ontwikkeling zorgt op een aantal plaatsen voor ruimtebeslag, als gevolg van:

- Verwijderen van rietvegetatie rond de landtong, ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling.
- Sloop van bestaande bebouwing op de landtong (ten behoeve van de ontwikkeling van woontorens).

Verstoring

Zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase is er mogelijk sprake van een toename in geluid, licht, trillingen en optische verstoring in en in de omgeving van het plangebied. Dit kan tot verstoring van de

aanwezige dieren en nabijgelegen natuurgebieden leiden. Hieronder worden de mogelijke effecten van de verschillende storingsfactoren nader toegelicht.

Geluidsverstoring

- In de aanlegfase kan een toename van geluidsverstoring optreden als gevolg van een toename aan (vracht)verkeer, het gebruik van machines, en (mogelijke) heiwerkzaamheden.

Een toename van geluidsbelasting kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van individuen. Dit kan vervolgens weer leiden tot het verlaten van het leefgebied of bijvoorbeeld een afname van reproductie. In bepaalde gevallen kan ook gewenning optreden, in het bijzonder bij continu geluid.

Optische verstoring

- In de aanlegfase kan een toename van optische verstoring optreden als gevolg van de toename aan (vracht)verkeer en menselijke activiteiten in het plangebied.
- In de gebruiksfase kan een toename van optische verstoring optreden als gevolg van een toename van verkeer, van het aantal boten op het Ketelmeer, en van het aantal mensen in en rond de landtong (door de komst van appartementencomplex en commerciële ruimten).

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem en treedt vaak op samen met verstoring door geluid. Optische verstoring leidt vooral tot vluchtgedrag van dieren. De daadwerkelijke effecten zijn zeer soortspecifiek en hangen af van de schuwheid van de soort en de mate waarin gewenning optreedt. Bovendien kunnen de effecten afhankelijk zijn van de periode van de levenscyclus van de soort: zo zijn vogels in het broedseizoen over het algemeen schuwer en dus gevoeliger voor optische verstoring.

Licht

- In de aanlegfase kan, indien de werkzaamheden 's avonds en 's nachts worden uitgevoerd, de verlichting ter plaatse van het plangebied toenemen, met een uitstralingseffect naar de omgeving.
- In de gebruiksfase kan verlichting ter plaatse van de appartementen en commerciële ruimten leiden tot verstoring naar de omgeving.

Kunstmatige verlichting van de nachtelijke omgeving kan tot verstoring van het normale gedrag van soorten leiden. Met name schemer- en nachtactieve dieren (zoals vleermuizen) kunnen last hebben van verstoring door licht, doordat zij juist aangetrokken worden of verdreven door de lichtbron. Hierdoor raakt bijvoorbeeld hun ritme ontregeld of verlichte delen van het leefgebied worden vermeden.

Trilling

In de aanlegfase worden (mogelijk) heiwerkzaamheden uitgevoerd ten behoeve van de aanleg van delen van het plangebied. Heiwerkzaamheden kunnen leiden tot trilling in de omgeving.

Trilling kan leiden tot verstoring van het natuurlijke gedrag van soorten. Individuen kunnen tijdelijk of permanent verdreven worden uit hun leefgebied. Over het daadwerkelijke effect van trilling is nog zeer weinig bekend.

De effecten van geluidsverstoring, optische verstoring, verstoring door licht en trilling zijn kwalitatief, aan de hand van expert judgement beoordeeld.

Doden en verwonden van dieren

Tijdens de aanlegfase kunnen (beschermde) dieren per ongeluk worden gedood of verwond. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als dieren aanwezig zijn in verblijfplaatsen welke gesloopt worden (bijvoorbeeld verblijfplaatsen in de te slopen bebouwing).

Vermesting en verzuring als gevolg van stikstofdepositie

Bij sloop- en bouwwerkzaamheden worden diverse machines ingezet. Deze stoten stikstof (o.a. NH_3 en NO_x) uit. Deze stoffen kunnen zich over een grotere afstand verspreiden en neerslaan in een wijdere omgeving. Hierdoor treedt stikstofdepositie op. In sommige voedselarme habitats (bijvoorbeeld heide, hoogveen, laagveen, vennetjes etc.) kan deze stikstofdepositie leiden tot een toename in voedingsstoffen waardoor meer voedselrijkere plantensoorten deze habitats overnemen en deze verruigen. Daarnaast kan de stikstofdepositie leiden tot uitspoelen van bepaalde mineralen in de bodem waardoor verzuring optreedt. Hierdoor ontstaat een mineralen gebrek in de voedselketen waardoor bepaalde planten niet meer goed kunnen groeien en diverse specifieke faunasoorten afnemen door een mineralengebrek.

3 WET NATUURBESCHERMING

Onder de Wet natuurbescherming valt de bescherming van Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2 Wnb) en beschermde soorten (hoofdstuk 3 Wnb). In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan op de Natura 2000-gebieden in § 3.1 en vervolgens op de soortbescherming in § 3.2. Het wettelijk kader is opgenomen in Bijlage A.

3.1 Gebiedsbescherming

3.1.1 Methode

Op basis van de ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden en daarnaast de aard van de ingreep, is aan de hand van een bureaustudie bepaald of mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van het voornemen.

3.1.2 Ligging

Het plangebied ligt in de directe nabijheid van het Natura 2000-gebied Ketelmeer & Vossemeer (circa 100 meter). Op een verdere afstand liggen de Natura 2000-gebieden Zwarte Meer (circa 6,3 kilometer), de Wieden (circa 18,9 kilometer), Veluwerandmeren (circa 7,4 kilometer), IJsselmeer (circa 8,7 kilometer) (figuur 4).

Figuur 4. Ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebied Ketelmeer & Vossemeer.

3.1.3 Effecten

Ruimtebeslag

De voorgenomen ontwikkeling vindt niet in Natura 2000-gebied plaats waardoor er geen sprake is van afname van areaal van Natura 2000-gebied.

Verstoring als gevolg door geluid, optische verstoring, lichte trilling

Door de voorgenomen werkzaamheden (sloop en nieuwbouw) kan lokaal een toename in geluid, trillingen en optische prikkels (mensen van de bouw, wapperende steigerdoeken etc.) optreden. Deze prikkels kunnen verstoring werken voor broedvogels en niet-broedvogels die als doelsoorten zijn aangewezen voor het Natura 2000-gebied Ketelmeer & Vossemeer. Omdat de werkzaamheden lokaal van aard zijn en lokaal effecten hebben, zal er enkel verstoring in het Natura 2000-gebied Ketelmeer & Vossemeer op kunnen

treden. Negatieve effecten als gevolg van verstoring op andere Natura 2000-gebieden in de omgeving kunnen op voorhand uitgesloten worden.

Verzuring en vermessing als gevolg van stikstofdepositie

Door de voorgenomen bouwwerkzaamheden kan als gevolg van inzet van bouwmachines een tijdelijke toename plaats vinden van stikstofdepositie. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied met stikstofgevoelige habitatype is het Natura 2000-gebied de Wieden. Hoewel deze op een grotere afstand van het plangebied ligt, kunnen effecten op voorhand niet uitgesloten worden. Doormiddel van een AERIUS-berekening dient bepaald te worden of de voorgenomen werkzaamheden leiden tot een toename van stikstofdepositie in stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

3.1.4 Deelconclusie gebiedsbescherming

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden is verstoring als gevolg van optische prikkels, geluid en trillingen voor aangewezen niet broedvogels en broedvogels van het Natura 2000-gebied Ketelmeer & Vossemeer niet uit te sluiten. Dit dient door middel van een Voortoets en/of Passende beoordeling beoordeeld te worden.

Tevens zijn effecten (vermessing en verzuring) als gevolg van een verhoogde stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden niet uit te sluiten. Hiervoor dient een AERIUS-berekening uitgevoerd te worden om te bepalen of er sprake is van stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Indien er sprake is van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden dient een Passende beoordeling uitgevoerd te worden.

3.2 Soortbescherming

3.2.1 Methode

Er zijn een bureauonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen tien jaar. Daarnaast is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- www.verspreidingsatlas.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.ravon.nl
- www.vlinderstichting.nl
- www.sovon.nl
- www.telmee.nl
- Memo Nader onderzoek huismus en vleermuizen Ketelhaven (Arcadis, 2018)
- Natuurtoets ontwikkeling buitendijks recreatieplan Ketelhaven (Arcadis, 2017).

Het veldbezoek is uitgevoerd op 9 april 2021, van 10.20 - 12.20 door C.E. Onnes, adviseur ecologie bij Arcadis. De omstandigheden tijdens het veldbezoek waren droog weer, zwaar bewolkt, 8°C, windkracht 4. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de uitkomsten van het bureauonderzoek en de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Tijdens het veldbezoek is globaal geïnventariseerd of en welke soorten (mogelijk) in en om het gebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen. Daarnaast is, gezien het voorkomen van huismus in het verleden, tevens aandacht besteed aan het voorkomen van de huismus in het plangebied. Hierbij is gelet op roepende mannetjes, nest indicerende gedragingen en sporen (nestmateriaal) in het plangebied.

3.2.2 Aanwezigheid beschermde soorten

In Tabel 1 is per soortgroep weergegeven of en zo ja, welke beschermde soorten mogelijk voorkomen binnen het plangebied, op basis van zowel het bureauonderzoek als veldbezoek.

Tabel 1: Voorkomen en functie leefgebied van beschermde soorten binnen het projectgebied per relevante soortgroep.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
Flora	<i>Bureauonderzoek</i> In de (wijdere) omgeving van het plangebied is dreps waargenomen. Het voorkomen van andere beschermde soorten flora is niet bekend (NDFF, 2021).	Beschermde vaatplanten kunnen op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens worden uitgesloten
	<i>Veldbezoek</i> Dreps komt voor op matig voedselarme grond. Hierbij komt deze soort met name voor langs braakliggende grond, akkers (wintergraanakkers en speltakkers) en in ruigten. Geschikte groeiplaatsen voor dreps ontbreken in het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen andere beschermde vaatplanten aangetroffen in of in de omgeving van het plangebied. Vanwege de voedselrijke over- en rietvegetaties, versteende oppervlakte en soortenarme graspercelen worden beschermde vaatplanten uitgesloten.	
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het plangebied zijn diverse soorten broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten bekend (NDFF, 2021). Ook bij eerdere veldbezoeken zijn diverse broedvogelsoorten aangetroffen (Arcadis, 2017).	Broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten kunnen broeden in struiken in het plangebied, de bebouwing en in de oevers van de jachthaven.
	<i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn diverse broedvogels aangetroffen zoals tjiftjaf, koolmees, pimpelmees, merel, witte kwikstaart, houtduif en fuut. In de loods broeden mogelijk witte kwikstaarten. In de struiken nabij het restaurant broeden o.a. houtduif en tjiftjaf. In de oevers van de jachthaven kunnen verschillende watervogels broeden zoals de fuut.	
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving zijn diverse vogels met jaarrond beschermde nesten bekend zoals boerenzwaluw, huismus, boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, kerkuil, ooievaar, ransuil, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif, zwarte wouw. Uit eerder onderzoek is gebleken dat de huismus in de loods broedt (Arcadis, 2014a; 2014b; 2017, 2018). In Bijlage D zijn de nestplekken die in 2018 zijn vastgesteld weergegeven.	In de gebouwen in het plangebied broeden huismussen. Andere nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten kunnen op basis van het veldbezoek uitgesloten worden.
	<i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn diverse huismusnesten waargenomen of zijn huismuspaartjes waargenomen met nestindicerend gedrag (verslepen nestmateriaal, roepende mannetjes). De meeste nesten werden aangetroffen in de oude museumloods (zes nestplekken of nest indicerende gedragingen). Eén nest werd waargenomen in de muur van de opslagloods en één roepend mannetje werd nabij restaurant Lands End waargenomen.	
	Nestmogelijkheden voor gierzwaluwen (welke tevens gebouwbezonend zijn), zijn niet aangetroffen. Hiervoor waren geen geschikte invliegopeningen en nestmogelijkheden aanwezig waaruit de gierzwaluw goed kon uitvliegen. Nesten van gierzwaluw kunnen op basis van dit veldbezoek uitgesloten worden. In de omgeving van het plangebied foerageren diverse boerenzwaluwen, met name langs de waterkanten. Van de drie gebouwen zou enkel de	

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
	oude museumloods toegankelijk kunnen zijn voor boerenwaluw door een kapot raampje. De andere gebouwen zijn ontoegankelijk en daardoor ongeschikt. In de oude museumloods zijn geen nesten van boerenwaluw aangetroffen of resten van nesten. Ook zijn er geen nest indicerende gedragingen van boerenwaluw vastgesteld in de omgeving van het plangebied. Nestplekken van boerenwaluw kunnen uitgesloten worden. Wel vormen de oevers van de landtong foerageergebied. Het betreft geen essentieel foerageergebied aangezien er voldoende alternatief foerageergebied (oevers, randen van bosschages, landbouwgebieden etc.) voorhanden is. Nesten van roofvogels met jaarrond beschermde nesten (roofvogelhorsten) zijn in de omgeving van het plangebied niet aangetroffen en kunnen op basis van het veldbezoek uitgesloten worden. Er zijn geen nestmogelijkheden voor uilen met jaarrond beschermde nesten aangetroffen (o.a. kerkuilen en steenuil), deze kunnen op basis van het veldbezoek uitgesloten worden.	
Grond-gebonden zoogdieren	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het plangebied is het voorkomen van de bever (aan de oevers van het plangebied), otter (Ketelmeer), waterspitsmuis, boommarter, bunzing, hermelijn en wezel (Roggebotzand) bekend (Arcadis, 2017; NDFF, 2021)	In het plangebied kunnen algemene grondgebonden zoogdieren voorkomen zoals diverse (spits)muizensoorten. Verblijfplaatsen van zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren kunnen op basis van habitat uitgesloten worden.
	<i>Veldbezoek</i> In het plangebied kunnen algemene (vrijgestelde) grondgebonden zoogdiersoorten voorkomen zoals diverse (spits)muizensoorten. Kleine marterachtigen hebben ruige vegetatie nodig met voldoende dekking en rust. Dit zijn elementen zoals struwelen, bosschages, houtwallen en houtsingels en zeer dichte oevervegetaties. Doordat deze soorten verstoringgevoelig zijn foerageren ze voornamelijk vanuit deze elementen. Doordat het plangebied kaal en versteend is ontbreekt geschikt leefgebied. In de oevers is rietvegetatie aanwezig maar de dekking hierbij is zeer summier. Daarnaast is er veel activiteit door het gebruik van de jachthaven, wandelaars en honden. Hierdoor ontbreekt geschikt habitat voor kleine marterachtigen in het plangebied. De boommarter komt voor in bosrijke gebieden en verblijft in boomholtes, onder takkenhopen in oude dassen- en/of vossenholen en in enkele uitzonderlijke gevallen in gebouwen. Door het ontbreken van bosrijke gebied in het plangebied kan de boommarter uitgesloten worden. In bosrijkere delen in de omgeving kan de boommarter incidenteel foerageren. De steenmarter heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Hierbij zijn groenstroken van belang. De steenmarter is echter een opportunistische soort die steeds meer in intensief landbouwgebied voorkomt of in steden. De steenmarter heeft verblijfplaatsen in (oude) hopen, gebouwen (spouwmuur, dakruimtes, zolderruimtes of leegstaande ruimtes) en onder takkenhopen. De steenmarter heeft in zijn leefgebied tientallen verblijfplaatsen die niet even frequent gebruikt. Vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenmarter zijn vaak door de aanwezigheid van prooiresten en ontlasting goed herkenbaar. Van de drie gebouwen in het plangebied is enkel de museumloods dusdanig toegankelijk dat deze geschikt is als verblijfplaats. In de museumloods is actief gezocht naar sporen van de steenmarter (latrines, prooiresten, afgebeten veren). Deze zijn niet aangetroffen. Van een vaste rust- en verblijfplaats van de	

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
	steenmarter is dan ook geen sprake in het plangebied. Mogelijk foerageert de steenmarter incidenteel in het plangebied. Het betreft geen essentieel foerageergebied, omdat het een zeer klein onderdeel van het gehele leefgebied betreft (tientallen hectares groot) en er in de omgeving voldoende geschikter foerageergebied voorhanden is. De bever komt voor in overgangsgebieden tussen land en water zoals moerassen. Hierbij heeft de bever voorkeur voor rustige rivieren en meren omzoomd door broekbossen met bomen als wilg en es. Dergelijk habitat is in de omgeving van het plangebied (diverse eilanden in het Ketelmeer) aanwezig maar ontbreekt in het plangebied. In het plangebied is éénmaal een bever waargenomen. Mogelijk betrof dit een zwervend dier. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van bever aangetroffen in het plangebied en de directe omgeving. De otter komt voor in diverse watertypes met oeverzones waar voldoende dekking en rust is. De otter komt voor in het ketelmeer en is o.a. nabij eilandjes met veel bosschages waargenomen. In het plangebied is onvoldoende dekking voor de otter aanwezig. Ook zijn er geen geschikte verblijfplaatsen voor de otter aanwezig in de oevers aan de randen van het plangebied. De waterspitsmuis komt in ruig begroeide oeverzones voor met watertypes met goed ontwikkelde watervegetatie. Dergelijk habitat ontbreekt in het plangebied en de directe omgeving.	
Vleermuizen	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het plangebied is het voorkomen van de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis bekend (NDFF, 2021). In het plangebied is tijdens het onderzoek in de oude museumloods een balts- en paarverblijfplaats aangetroffen van de gewone dwergvleermuis en in het restaurant een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis (Arcadis, 2018). Daarnaast wordt het plangebied tevens als foerageergebied gebruikt door gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en rosse vleermuis (Arcadis, 2014b; Arcadis, 2017; Arcadis, 2018). Gezien de lage aantallen betreft het geen essentieel foerageergebied. Van de ruige dwergvleermuis waren tevens balts- en paarverblijfplaatsen aangetroffen in de omgeving, in de woningen ten zuiden van het plangebied (Arcadis, 2018). <i>Veldbezoek</i> De drie gebouwen in het plangebied zijn elk geschikt voor vleermuizen als verblijfplaats. In het restaurant kunnen vleermuizen in de dakruimte en de spouwmuur verblijven. In de oude museumloods zijn diverse openingen naar achterliggende ruimtes en dakruimtes. Hier zouden vleermuizen in kunnen verblijven. In de opslagloods is aan de kopgevels beplating aanwezig, waarachter wegkruipmogelijkheden voor vleermuizen zijn. Hier zouden tevens vleermuizen kunnen verblijven, al zijn hier minder mogelijkheden dan de andere gebouwen. In het plangebied zijn geen bomen met boomholtes die geschikt zijn als verblijfplaats. Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen kunnen op voorhand uitgesloten worden. Verder kan het gebied gebruikt worden als foerageergebied van vleermuizen. Het betreft echter geen essentieel foerageergebied doordat er in de omgeving veel meer geschikter foerageergebied voorhanden is (Ketelmeer, diverse watergangen, diverse bosschages etc.).	De gebouwen in het plangebied kunnen als verblijfplaats van vleermuizen gebruikt worden. In het verleden zijn al verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aangetroffen. Het plangebied kan tevens als foerageergebied gebruikt worden. Het betreft echter geen essentieel foerageergebied. Essentiele vliegroutes kunnen door het ontbreken van lijnvormige elementen uitgesloten worden.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
	In het plangebied ontbreken lijnvormige elementen die gebruikt kunnen worden als vliegroute (zoals grotere bomenrijen). Daarnaast is er veel verlichting in het plangebied. Deze mogelijke vliegroutes zijn wel in de omgeving aanwezig. Essentiële vliegroutes in het plangebied kunnen uitgesloten worden.	
Reptielen	<i>Bureauonderzoek</i> Ten oosten van het plangebied ter plaatse van het Roggebotzand bevindt zich een uitgezette populatie van zandhagedis (Creemers & van Delft, 2009; Arcadis, 2017; NDFF, 2021). Tevens is het voorkomen van de ringslang in de omgeving van het plangebied bekend (Arcadis, 2017). <i>Veldbezoek</i> In het plangebied ontbreekt geschikt habitat voor de reptielen (heide, vennetjes, hoogveenvegetaties, ruige begroeiingen). Door de verstening is het gebied te open en is er te weinig dekking voor o.a. de ringslang. Beschermde reptielen kunnen op basis van habitat worden uitgesloten.	Beschermde reptielen kunnen op basis van habitat uitgesloten worden.
Amfibieën	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het plangebied zijn er geen waarnemingen bekend van beschermde amfibieën (NDFF, 2021). Op grotere afstand (>15 km) is het voorkomen van de rugstreeppad bekend (Arcadis, 2017). <i>Veldbezoek</i> In het plangebied kunnen algemene (vrijgestelde) soorten amfibieën voorkomen zoals gewone pad, bruine kikker, meerkikker en bastaardkikker. Geschikt habitat voor de rugstreeppad (pionierhabitat, ondiepe (tijdelijke) wateren met zandig terrein) ontbreekt in het plangebied. Deze soort kan op basis van habitat uitgesloten worden. Ook habitat van andere zwaarder beschermde soorten amfibieën ontbreekt in het plangebied.	In het plangebied kunnen algemene amfibieën voorkomen. Zwaarder beschermde amfibieën kunnen op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens uitgesloten worden.
Vissen	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving is het voorkomen van de grote modderkruiper bekend (in de lange vaart) en de Noordzeehouting (in het Ketelmeer) (NDFF, 2021). <i>Veldbezoek</i> Het plangebied omvat enkel de landtong en niet de omliggende wateren en de oevers. Hierdoor is er geen sprake van wateren en daarmee geschikt habitat voor vissen in het plangebied.	Door het ontbreken van wateren in het plangebied kan de aanwezigheid van beschermde vissen uitgesloten worden.
Overige soorten	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het plangebied is het voorkomen van de grote vos, grote weerschijnvlinder (beiden in de Roggebotzand), rivierrombout en platte schijfhoorn bekend. <i>Veldbezoek</i> Habitat van de grote vos en grote weerschijnvlinder, namelijk nat beekdallandschap met (wilgen)bossen ontbreekt in het plangebied. Ook zijn er geen mogelijke waardplanten (wilgen) aanwezig voor deze soorten. De platte schijfhoorn komt voor in zoete, heldere en schone wateren met rijke begroeiing. Het plangebied omvat enkel de landtong. Geschikte wateren voor de platte schijfhoorn ontbreken in het plangebied en de directe omgeving. De rivierrombout wordt vooral langs grote rivieren aangetroffen met voornamelijk zandstrandjes. In het plangebied ontbreken dergelijke zandstrandjes door de verstening van de oevers. Geschikt habitat voor de rivierrombout ontbreekt in het plangebied en de directe omgeving.	Beschermde overige soorten (ongewervelden) kunnen op basis van habitat en/of verspreidingsgegevens uitgesloten worden.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
	Ook habitat van andere beschermde soorten ongewervelden ontbreekt in het plangebied.	

3.2.3 Effectbeschrijving

In tabel 2 is per soortgroep voor de (mogelijk) aanwezige soorten, op basis van de conclusie in de vorige paragraaf, een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van het voornemen zoals beschreven in hoofdstuk 2.

Tabel 2: Effecten per soortgroep als gevolg van werkzaamheden.

Soortgroep	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
Broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten	Indien werkzaamheden in het broedseizoen plaats vinden kunnen aanwezige nesten van broedvogels vernietigd worden, kunnen broedvogels verstoord worden en kunnen jongen en/of eieren vernietigd en/of gedood worden.	Ja
Huismus	Bij de sloop van de gebouwen worden nesten van de huismus vernietigd. Tevens kan er verstoring optreden en kunnen aanwezige huismussen gedood of verwond worden. Tevens kan tijdelijk het foerageergebied van de huismus aangetast worden. Op termijn kan deze door vergroening van het terrein wel geschikter worden.	Ja
Boerenzwaluw	Er zijn geen nestplekken aanwezig in het plangebied. Hierdoor gaan er geen nestplekken verloren met de voorgenomen werkzaamheden. Wel foerageerd de boerenzwaluw langs de oevers. Deze blijven behouden. Daarnaast is voldoende uitwijk mogelijkheden in de omgeving waardoor er geen sprake is van essentieel foerageergebied. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen negatief effect op de boerenzwaluw	Nee
Algemene grondgebonden zoogdieren	Als gevolg van de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van algemene grondgebonden zoogdieren vernietigd worden en kunnen aanwezige dieren gedood of verwond worden. Tevens kan er verstoring optreden.	Ja
Steenmarter	De steenmarter kan het plangebied incidenteel als foerageergebied gebruiken. Aangezien het geen essentieel foerageergebied betreft treden er geen negatieve effecten op voor de steenmarter	Nee
Vleermuizen	Bij de sloop van de gebouwen worden verblijfplaatsen van vleermuizen vernietigd en kunnen aanwezige dieren gedood of verwond worden. Tevens kan er verstoring optreden.	Ja
Algemene amfibieën	Als gevolg van de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van algemene amfibieën vernietigd worden en kunnen aanwezige dieren gedood of verwond worden. Tevens kan er verstoring optreden.	Ja

3.2.4 Toetsing

3.2.4.1 Beschermingscategorieën relevante soorten

In tabel 3 is per soort/soortgroep opgenomen tot welke beschermingscategorie deze behoort:

Tabel 3. Beschermingscategorie van de relevante soorten.

Beschermingscategorie	Soort/ soortgroep
Vogelrichtlijnsoorten	Broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten, huismus
Habitatrichtlijnsoorten	Vleermuizen
Andere soorten zonder vrijstelling	N.v.t.
Andere soorten met vrijstelling	Algemene grondgebonden zoogdieren & algemene amfibieën

Er geldt binnen de provincie Flevoland een vrijstelling voor de binnen het plangebied algemeen voorkomende soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën, zie Bijlage A. Deze zijn hieronder daarom niet meegenomen. Voor deze soorten geldt de zorgplicht, zie verder in paragraaf 3.2.5.2.

3.2.4.2 Overtreding verbodsbepalingen

In de onderstaande tabellen is per soort(groep) op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wnb kunnen worden overtreden als gevolg van de werkzaamheden. Daarbij is geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen. Op basis van de uitkomst van deze toetsing is bepaald of en zo ja, welke mitigerende maatregelen nodig zijn. Deze zijn beschreven in de volgende paragraaf.

Tabel 4: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn.

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten	X	X			Indien werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd.
Huismus	X	X		X	Sloop aanwezige bebouwing.
Het is verboden om: Lid 1: te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen; Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben; Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding. Lid 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.					

Tabel 5: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn.

Soort	Lid 1 5	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Gewone dwergvleermuis	X	X		X	Sloop aanwezige bebouwing.
Mogelijke ander vleermuissoorten	X	X		X	Sloop aanwezige bebouwing.
Het is verboden om: Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk te verstoren; Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen; Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen; Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.					

Van de bebouwing is reeds bekend dat er gewone dwergvleermuizen aanwezig zijn (Arcadis, 2018). Mogelijk kunnen ook andere vleermuissoorten voorkomen. Dit dient onderzocht te worden bij een actualisatie van de onderzoeksgegevens.

3.2.5 Vervolg

In deze paragraaf zijn een aantal vervolgstappen beschreven. Het gaat hierbij om soortgericht onderzoek waar mogelijk maatregelen uit volgen, mitigerende maatregelen waarvan al bekend is dat deze genomen moeten worden en zorgplichtmaatregelen.

3.2.5.1 Soortgericht onderzoek

Op basis van de natuurtoets en eerder uitgevoerde onderzoeken kan de aanwezigheid van een aantal beschermde soorten niet worden uitgesloten. Het gaat hierbij om de huismus en vleermuizen (gewone dwergvleermuis). Deze zijn bij eerdere onderzoeken reeds aangetroffen (Arcadis, 2014b; Arcadis, 2017, Arcadis, 2018). Voor soorten van Vogelrichtlijn (huismus) en Habitatrichtlijn (vleermuizen) geldt dat onderzoeksgegevens niet ouder dan 3 jaar mogen zijn. Dat betekent dat de gegevens in 2021 verouderd zijn en geactualiseerd moeten worden. Door middel van dit onderzoek dient vastgesteld te worden of het plangebied gebruikt wordt door de beschermde soorten.

Het soortgericht veldonderzoek dient als volgt uitgevoerd te worden:

Huismus

Onderzoek naar de huismus wordt uitgevoerd conform de methodiek zoals beschreven in het kennisdocument BIJ12 (2017).

- 2 veldbezoeken in de periode april t/m 15 mei.
- Tussen de veldbezoeken zit minimaal 10 dagen.
- De veldbezoeken vinden plaats bij gunstige weersomstandigheden (droog, niet te koud weer, niet te veel wind).
- Bij het veldbezoek voor deze natuurtoets is tevens aandacht aan de huismus besteed. Om deze reden kan dit veldbezoek meetellen als het eerste veldbezoek.

Vleermuizen

Onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen vindt plaats conform het Vleermuisprotocol 2021 van het Netwerk Groene Bureaus (2020).

Kraamperiode

- 3 veldbezoeken in de periode 15 mei t/m 15 juli (2 avondbezoeken en 1 ochtendbezoek).
- Tussen het ochtendbezoek en 1 avondbezoek zit minimaal 10 dagen.
- Tussen de twee avondbezoeken zit minimaal 10 dagen.
- De veldbezoeken vinden plaats bij gunstige weersomstandigheden (droog weer, voldoende warm, niet te veel wind).

Balts- en paarperiode:

- 2 veldbezoeken in de periode 15 augustus t/m 30 september (2 nachtbezoeken).
- Tussen de veldbezoeken zit minimaal 10 dagen.
- De veldbezoeken vinden plaats bij gunstige weersomstandigheden (droog weer, voldoende warm, niet te veel wind).

3.2.5.2 Mitigerende maatregelen

Broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten:

- Verwijderen van struiken in het plangebied buiten het broedseizoen. Dit loopt globaal van 15 maart t/m half juli, maar kan uitlopen als gevolg van gunstige weersomstandigheden.
- Sloop bebouwing (na verkrijgen ontheffing) buiten het broedseizoen van vogels.
- Indien dat niet mogelijk is dient het pand voorafgaand aan het broedseizoen (na verkrijgen ontheffing) ontmoedigd te worden.

Vleermuizen en huismus

Mitigerende maatregelen voor huismus en vleermuizen dienen specifiek uitgewerkt te worden na afronding van het soortgericht onderzoek. Globaal zullen deze maatregelen bestaan uit:

- Plaatsen van tijdelijke verblijfplaatsen (kasten).
- Ontmoedigen van bebouwing (na verkrijgen ontheffing) buiten de kwetsbare periode.
- Nieuwe permanente verblijfplaatsen realiseren in de nieuwe bebouwing.

Zorgplicht

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige planten en dieren moet worden omgegaan. Daarom moeten de volgende maatregelen genomen worden:

- Voer de werkzaamheden in één richting uit. Op deze manier hebben beschermde soorten de mogelijkheid om te vluchten.

3.2.6 Deelconclusie soortbescherming

Het plangebied en de directe omgeving worden gebruikt door broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten, huismus (nest jaarrond beschermd) en vleermuizen. Bij soortgericht onderzoek in 2018 zijn nesten van de huismus reeds vastgesteld en is tevens een zomerverblijfplaats en een balts- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld in het plangebied. Bij het veldbezoek voor deze natuurtoets zijn tevens nesten van huismussen en huismussen met nest indicerend gedrag (slepen met nestmateriaal, roepende mannetjes) vastgesteld.

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kan overtreding van de Wnb optreden voor broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten, huismus en vleermuizen. Overtreding m.b.t. broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten kan echter door mitigerende maatregelen voorkomen worden (werken buiten het broedseizoen, zie §3.2.5.2).

Mitigerende maatregelen kunnen overtredingen van Wnb en negatieve effecten m.b.t. vleermuizen en huismus wel beperken maar voorkomen. Hiervoor zal voorafgaand aan de werkzaamheden een ontheffing Wnb bij het bevoegd gezag (Provincie Flevoland) aangevraagd dienen te worden. Een ontheffingsaanvraag duurt 13 weken en kan door het bevoegd gezag eenmalig met 7 weken verlengd worden. Om een ontheffingsaanvraag te krijgen dient aan de volgende voorwaarden gedaan te worden:

- Er is geen sprake van andere bevredigende oplossing.
- De ontwikkeling dient een in de wet genoemd belang.
- De ontwikkeling mag geen afbreuk doen aan het streven naar een gunstige staat van instandhouding (vleermuizen) of geen verslechtering van de staat van instandhouding veroorzaken (huismus).

Voor de ontheffingsaanvraag dienen de verspreidingsgegevens actueel (niet ouder dan 3 jaar) te zijn. Om deze reden dient het soortgericht onderzoek naar vleermuizen en huismus, dat in 2018 is uitgevoerd, geactualiseerd te worden. Een beschrijving van het benodigd onderzoek is te vinden in §3.2.5.1.

4 NATUURNETWERK NEDERLAND

4.1 Methode

Op basis van de ligging van het plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en daarnaast de aard van de ingreep, is met een bureaustudie bepaald of mogelijk sprake is van significant negatieve effecten als gevolg van het voornemen. In de provincie Flevoland dient op grond van de Ruimtelijke verordening Flevoland rekening te worden gehouden met externe werking.

4.2 Ligging

In Figuur 5 is de ligging van Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied weergegeven. Het NNN bestaat uit de volgende deelgebieden (de nummers verwijzen naar nummers in Figuur 5).

1. Natura 2000-gebied Ketelmeer & Vossemeer
2. Roggebotveld
3. EVZ Lage Vaart
4. EVZ Hoge Vaart

Figuur 5. Ligging NNN-gebieden nabij de Landtong Ketelhaven.

1. Ketelmeer & Vossemeer

Het Ketelmeer & Vossemeer is aangewezen als Natura 2000-gebied onder de Vogelrichtlijn. Het gebied is aangewezen voor een aantal broedvogels en niet-broedvogels. De provincie Flevoland heeft voor het Natura 2000-gebied Ketelmeer & Vossemeer de wezenlijke kenmerken en waarden niet gespecificeerd. Wel zijn

voor dit gebied natuurbeheertypen opgenomen in het Natuurbeheerplan 2020 (Provincie Flevoland, 2021). In zowel de beheertypekaart als de ambitiekaart van het natuurbeheerplan geldt voor het Ketelmeer het beheertype N04.04 afgesloten zeearm. Het Natura 2000-gebied is in het kader van de Vogelrichtlijn aangewezen voor een aantal instandhoudingsdoelen (broedvogels en niet-broedvogels).

2. Roggebotveld

Het Roggebotveld ligt in de noordoosthoek van Flevoland en maakt onderdeel uit van het Roggebotzand. Voor het Roggebotveld geldt het natuurbeheertype N12.06 Kruiden- en faunairijk grasland. Het gebied is grotendeels infiltratiegebied. Het Roggebotveld is opgenomen in de TOP-lijst verdroging (Greve & Miedema, 2011).

3. EVZ Lage Vaart

De Lage Vaart loopt vanaf de Ketelhaven bij het Ketelmeer door geheel Oost- en Zuid-Flevoland tot aan de uitmonding in het Markermeer bij Almere. Het gedeelte tussen de Ketelhaven en de brug in de Buitenring bij Almere is door de provincie Flevoland aangewezen als ecologische verbingszone. De Lage Vaart is een ecologische verbingszone van nationaal belang voor droge en natte natuur. Het verbindt drie Natura 2000-gebieden met elkaar en vormt een verbinding voor veel NNN-gebieden in Oostelijk- en Zuidelijk Flevoland. Het gaat daarbij vooral om vissen, eenden, vleermuizen (waaronder meervleermuis) en soorten zoals ringslang en bever (Greve & Miedema, 2011).

Een groot deel van de oevers van de Lage Vaart is ingericht met natuurvriendelijke oevers, met her en der inhammen en poeltjes. Daarnaast is een groot deel van de oevers begroeid met Riet en ligt daarachter meestal een strook met ruigte of bomen (vaak wilgen). Voor de Lage Vaart geldt het natuurbeheertype N4.02 - Zoete plas. De Lage Vaart is een brede vaart met grotendeels beschoeide oevers. Op verschillende plekken langs de oever zijn natte en moerasachtige situaties ontstaan. Ter hoogte van het Praambos en Natuurpark Lelystad is de ringslang waargenomen. Ook zijn er beverburchten aanwezig ter hoogte van het Lagevaartbos, Praamweggebied en Vaartplas. Voorkomende vissoorten zijn Europese meerval, rivierdonderpad, kleine modderkruiper, paling en winde (Visatlas Flevoland / S. Meijers (eindred. 2012)).

Onder bijna alle bruggen over de Lage Vaart broeden huiszwaluwen. Op de rietzoom langs de oevers wordt een gevarieerd maaibeheer toegepast (Greve & Miedema, 2011). Voor het bos aangrenzend aan de Lage Vaart geldt natuurbeheertype N16.04 Vochtig bos met productie.

4. EVZ Hoge Vaart

De Hoge Vaart vormt de ecologische verbinding van het Ketelmeer door oostelijk en zuidelijk Flevoland naar de Randmeerzone. De vaart loopt via het Harderbos en Horsterwold naar de Stichtse Putten.

Deze verbinding is vooral van lokaal belang voor 'natte soorten'. Doordat de Hoge Vaart een centrale plaats inneemt in het NNN van Flevoland en Natura 2000-gebieden met elkaar verbindt, is de vaart van nationale betekenis. Vooral vissen en vleermuizen maken veel gebruik van de Hoge Vaart, maar ook soorten als Bever en Ringslang gebruiken de vaart om zich door Flevoland te verspreiden.

Langs de Hoge Vaart bevinden zich verschillende bosjes, waaronder het Karekietbos en het Hoge Vaartbos, en verschillende poelen die stapstenen vormen in de verbinding. De oevers zijn voor een klein deel natuurvriendelijk ingericht. Elementen, zoals oevers met plasdrasbermen, zijn van belang voor de biotoop van soorten. Het doel is het creëren van barrièrevrije waterloop met riet, overgaand in vochtig grasland, ruigten, struwelen en kleine bosschages. Er zullen stapstenen worden ingericht die uit een combinatie bestaan van geïsoleerde poelen, omgeven door rietruigte en inundatievlaktes, inhammen en vochtig grasland, struwelen en bosschages.

Voor de Hoge Vaart geldt het natuurbeheertype N04.02 Zoete plas. De oevers van de vaart zijn voor een deel voorzien van natuurvriendelijke oevers of steenmatrassen. De steenmatrassen zijn doorgroeibaar en vormen geen belemmering voor het uittreden van dieren (meded. Waterschap Zuiderzeeland). De Hoge Vaart wordt veel gebruikt door watervogels om te rusten en foerageren (aalscholver, grote zaagbek). Daarnaast komen de vissoorten kleine modderkruiper en rivierdonderpad voor in de vaart. Daarnaast wordt de vaart gebruikt door de bever (Greve & Miedema, 2011). Voor het bos aangrenzend aan de Hoge Vaart geldt natuurbeheertype N16.04 Vochtig bos met productie.

4.3 Effecten

In onderstaande tekst zijn tevens effecten van externe werking meegenomen.

Ruimtebeslag

Het plangebied zelf is, in tegenstelling tot de eerdere plannen voor de ontwikkeling van het plangebied, niet gelegen in het NNN-gebied. Hierdoor is er geen sprake van afname van areaal van NNN. Deze effecten kunnen op voorhand uitgesloten worden.

Verstoring

Effecten op Natura 2000-gebied Ketelmeer & Vossemeer

Als gevolg van de toename van verkeersbewegingen in de gebruiksfase en de toename aan (vracht)verkeer, het gebruik van machines, en (mogelijke) heiwerkzaamheden in de aanlegfase kan er verstoring van broedvogels en niet-broedvogels door geluid, optische verstoring en licht plaatsvinden ter plaatse van Natura 2000-gebied Ketelmeer en Vossemeer. Dit dient in kader van de gebiedsbescherming Wnb (Natura 2000) reeds verder onderzocht te worden (zie tevens §3.1). De wezenlijke kenmerken en waarden worden niet aangetast, omdat effecten lokaal optreden en er door het huidige gebruik van de jachthaven reeds veel verstoring is rondom de landtong.

Effecten op EVZ Lage Vaart en Hoge Vaart

Gedurende de werkzaamheden kunnen optische verstoring, geluidsverstoring en verstoring als gevolg van trillingen ontstaan. Deze effecten treden lokaal op. Het plangebied is vanuit EVZ Lage Vaart en Hoge Vaart niet zichtbaar. Dit komt deels door bebouwing en de dijk tussen de EVZ en het plangebied. Hierdoor worden effecten als optische verstoring voorkomen. Mogelijk kunnen er tijdelijke trillingen en geluidsverstoring optreden nabij de EVZ Lage Vaart en Hoge Vaart. De werkzaamheden zullen gedurende de dag uitgevoerd worden. Diverse doelsoorten van de EVZ Lage Vaart en EVZ Hoge Vaart zijn nachttactief (meervleermuis, otter, bever). Daarnaast zullen de effecten lokaal opstreden en maar in een zeer klein deel van beide EVZ gebieden. Hierdoor kunnen effecten op de EVZ-gebieden als gevolg van bouwwerkzaamheden op voorhand uitgesloten worden. Van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden als gevolg van verstoring is dan ook geen sprake.

Effecten op Roggebotveld

De ingreep kan door toename van gemotoriseerd verkeer op de Vossemeerdijk leiden tot geluidsverstoring en optische verstoring. De Vossemeerdijk wordt momenteel ook al door gemotoriseerd verkeer gebruikt. Hierdoor is er sprake van gewinning van faunasoorten ten opzichte van gemotoriseerd verkeer. Verwacht wordt dat er geen significante toename plaats vindt die leidt tot systematische verstoring van faunasoorten in het Roggebotveld ten opzichte van de huidige situatie.

Van optische verstoring en geluidsverstoring vanuit het plangebied is geen sprake omdat deze geruimere afstand ligt ten opzichte van het plangebied (>600 meter) en niet zichtbaar is vanuit het plangebied (o.a. door de Vossemeerdijk).

4.4 Deelconclusie NNN

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden is er geen sprake van afname van NNN-gebied. Mogelijk kan als gevolg van bouwwerkzaamheden lokaal verstoring optreden als gevolg van optische prikkels, geluid en optische verstoring. Deze effecten treden lokaal (en tijdelijk) op en zullen niet leiden tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN-gebieden. Vervolgstappen in het kader van NNN zijn daarom niet noodzakelijk.

5 CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN

5.1 Conclusies

De conclusies uit deze natuurtoets ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling van de landtong Ketelhaven zijn hieronder kort samengevat.

Gebiedsbescherming

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden is verstoring als gevolg van optische prikkels, geluid en trillingen voor aangewezen niet broedvogels en broedvogels van het Natura 2000-gebied Ketelmeer & Vossemeer niet uit te sluiten. Dit dient door middel van een Voortoets en/of Passende beoordeling beoordeeld te worden.

Tevens zijn effecten (vermesting en verzuring) als gevolg van een verhoogde stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden niet uit te sluiten. Hiervoor dient een AERIUS-berekening uitgevoerd te worden om te bepalen of er sprake is van stikstofdepositie in op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Indien er sprake is van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden dient een Passende beoordeling uitgevoerd te worden.

Soortbescherming

Het plangebied en de directe omgeving worden gebruikt door broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten, huismus (nest jaarrond beschermd) en vleermuizen. Bij soortgericht onderzoek in 2018 zijn nesten van de huismus reeds vastgesteld en zijn tevens een zomerverblijfplaats en een balts- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld in de museumloods. Tijdens het veldbezoek voor deze natuurtoets is geconstateerd dat huismussen nog steeds aanwezig zijn.

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kan overtreding van de Wnb optreden voor broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten, huismus en vleermuizen.

Natuur Netwerk Nederland

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden is er geen sprake van afname van NNN-gebied. Mogelijk kan als gevolg van bouwwerkzaamheden lokaal verstoring optreden als gevolg van optische prikkels, geluid en optische verstoring. Deze effecten treden lokaal (en tijdelijk) op en zullen niet leiden tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN-gebieden.

5.2 Vervolgstappen

Op grond van deze natuurtoets zijn de volgende vervolgstappen in het kader van de natuurwet- en regelgeving noodzakelijk in relatie tot de voorgenomen ontwikkelingen:

- Opstellen voortoets en/of passende beoordeling t.b.v. gebiedsbescherming Wnb.
- Uitvoeren Aeries-berekening t.b.v. mogelijke effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.
- Op basis van beide voorgaande punten: mogelijk vergunningaanvraag gebiedsbescherming Wnb.
- Herhaling soortgericht onderzoek huismus en vleermuizen.
- Aanvullende toetsing soortbescherming Wnb op grond van resultaten soortgericht onderzoek.
- Op basis van beide voorgaande punten: mogelijk ontheffingsaanvraag soortbescherming Wnb voor huismus en vleermuizen.
- Treffen mitigerende maatregelen voor broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten

Vervolgstappen in het kader van het NNN zijn niet nodig.

6 REFERENTIES

- Arcadis (2018). Nader onderzoek huismus en vleermuizen Ketelhaven 2018
- Arcadis (2017). Natuurtoets ontwikkeling Buitendijks Recreatieplan Ketelhaven.
- Arcadis (2014a). Memo vleermuisinspectie Ketelhaven 24 april 2014.
- Arcadis (2014b). Memo vleermuisonderzoek loods Ketelhaven 2014.
- Creemers & van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.
- Greve, M.S.E. & H. Miedema, 2011. Wezenlijke kenmerken en waarden EHS Gemeente Dronten. A&W rapport 1359.
- BIJ12 (2017). Kennisdocument Huismus - *Passer domesticus*.
- BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis - *Pipistrellus pipistrellus*
- BIJ12 (2017). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis - *Pipistrellus nathusii*
- Provincie Flevoland (2019). Omgevingsverordening Flevoland

Websites:

- www.verspreidingsatlas.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.ravon.nl
- www.vlinderstichting.nl
- www.sovon.nl
- www.telmee.nl
- www.ndff-ecogrid.nl
- www.flevoland.nl

BIJLAGE A: WETTELIJK KADER NATURA 2000

Inhoud van de wet

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3) en houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4) en verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de relevante delen van de wet gegeven.

Algemene bepalingen

De Wnb schrijft het opstellen een nationale en provinciale natuurvisie voor. De nationale natuurvisie bevat de hoofdlijnen van het rijksbeleid op het gebied van natuur en natuurbescherming (artikel 1.5). De provinciale natuurvisies beschrijven het provinciale beleid op dit gebied (artikel 1.7).

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en soorten (ook soorten die niet beschermd zijn!) (artikel 1.11, lid 1). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden (artikel 1.11, lid 2). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd (artikel 1.11, lid 3).

In het eerste hoofdstuk van de wet wordt ook ingegaan op de beschermingsmaatregelen waarvoor gedeputeerde staten van de provincies zorg moeten dragen (artikel 1.12, lid 1). Het gaat daarbij om:

- de biotopen en leefgebieden van alle in Nederland voorkomende soorten vogels (onderdeel a);
- behoud en herstel van soorten, habitats en habitats van soorten van soorten van bijlage I, II, IV en V van de Habitatrichtlijn (onderdeel b);
- behoud en herstel van soorten die opgenomen zijn op de bij de natuurvisie horende rode lijst (onderdeel c).

Beschermde gebieden

De Wet Natuurbescherming (Wnb) maakt het mogelijk gebieden aan te wijzen als beschermde natuurgebieden. De Wnb noemt daarbij verschillende soorten gebieden:

- De provincies (gedeputeerde staten) dragen zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (artikel 1.12, lid 2).
- Buiten het NNN kunnen gedeputeerde staten gebieden aanwijzen met bijzondere natuurwaarden of landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Deze gebieden worden "bijzondere provinciale natuurgebieden" en "bijzondere provinciale landschappen" genoemd (artikel 1.12, lid 3).
- De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wijst gebieden aan ter uitvoering van de verplichtingen die voortvloeien uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Deze gebieden zijn de Natura 2000-gebieden (artikel 2.1, lid 1).
- De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit kan - buiten bestaande Natura 2000-gebieden - een gebied aanwijzen als "bijzonder nationaal natuurgebied" (artikel 2.11, lid 1).

De Wnb kent alleen voor de Natura 2000-gebieden een toetsingskader. De bescherming van het NNN verloopt via het planologische spoor. Ten aanzien van de bescherming van bijzondere nationale en provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen is in de Wnb geen regeling opgenomen. Provincies kunnen -wanneer zij een dergelijk gebied aan zouden wijzen- daarvoor zelf een regeling opstellen.

Regels ten aanzien van de bescherming van Natura 2000-gebieden

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wijst Natura 2000-gebieden aan. In ieder besluit tot aanwijzing van een Natura 2000-gebied zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende gebied beschreven. Daarbij gaat het in ieder geval om instandhoudingsdoelen ten aanzien van de leefgebieden van vogels, voor zover nodig ter uitvoering van de Vogelrichtlijn en/of ten aanzien van habitats en habitats van soorten, voor zover nodig ter uitvoering van de Habitatrichtlijn. Op de aanwijzing of wijziging van de aanwijzing van gebieden is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing (deze besluiten staan dus open voor bezwaar en beroep), tenzij het een wijziging van ondergeschikte aard is (artikel 2.1).

Gedeputeerde staten - en in bepaalde gevallen het Ministerie van LNV - zijn verplicht zorg te dragen voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen ten aanzien van de in de provincie gelegen Natura 2000-gebieden en moeten ook -indien daar aanleiding voor bestaat- passende maatregelen nemen om verslechtering van de kwaliteit van Natura 2000-gebieden te voorkomen (artikel 2.2). Daarnaast moet er voor ieder Natura 2000-gebied een beheerplan worden opgesteld (artikel 2.3).

Plan of project

De Wnb maakt onderscheid in plannen en projecten. Een plan gaat over het voornemen tot het verrichten van een handeling of om het scheppen van een (planologisch) kader voor een toekomstige handeling. Een project gaat altijd om een daadwerkelijk uit te voeren handeling.

Beoordeling van plannen

Een plan dat niet direct verband houdt met, of nodig is voor het beheer van een gebied, en dat afzonderlijk of in cumulatie significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, mag door het betreffende bestuursorgaan pas worden vastgesteld nadat uit een passende beoordeling is gebleken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. Een uitzondering is een plan dat een herhaling of voortzetting is van een ander plan waarvoor al een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling geen nieuwe gegevens op inzichten op kan leveren.

Wanneer de zekerheid dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast niet is verkregen, mag het plan alleen worden vastgesteld wanneer er geen alternatieve oplossing is, er een dwingende reden van groot openbaar belang wordt gediend en er compenserende maatregelen worden getroffen (de ADC-toets). Wanneer er sprake is van significante gevolgen voor een prioritair habitat of prioritaire soort en de dwingende reden van groot openbaar belang is een reden van sociale of economische aard, dient in aanvulling op de ADC-toets door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit een advies gevraagd te worden aan de Europese Commissie voordat het plan wordt vastgesteld. De te nemen compenserende maatregelen moeten onderdeel uitmaken van het betreffende plan. Een eventueel in te richten compensatiegebied dient de status van Natura 2000-gebied te krijgen (artikel 2.7 lid 1 en 2.8 lid 1-8). Voorafgaand aan het vaststellen van een plan hoeft dus geen vergunning aangevraagd te worden. Wel dient het bestuursorgaan indien nodig middels een passende beoordeling de effecten op Natura 2000 te toetsen.

Beoordeling van projecten

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Voor deze projecten wordt de vergunning alleen verleend nadat uit een passende beoordeling is gebleken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. Een uitzondering is een project dat een herhaling of voortzetting is van een ander project, of deel uitmaakt van een ander plan, waarvoor al een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling geen nieuwe gegevens op inzichten op kan leveren.

Wanneer de zekerheid dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast niet is verkregen, mag de vergunning alleen worden verleend wanneer er geen alternatieve oplossing is, er een dwingende reden van groot openbaar belang wordt gediend en er compenserende maatregelen worden getroffen (de ADC-toets). Wanneer er sprake is van significante gevolgen voor een prioritair habitat of prioritaire soort en de dwingende reden van groot openbaar belang is een reden van sociale of economische aard, dient in aanvulling op de ADC-toets door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit een advies gevraagd te worden aan de Europese Commissie voordat de vergunning wordt verleend. De te nemen compenserende maatregelen moeten onderdeel uitmaken van de vergunning voor het betreffende project. Een eventueel in te richten compensatiegebied dient de status van Natura 2000-gebied te krijgen (artikel 2.7 lid 2 en lid 3 en 2.8 lid 1-8).

Aanhaken bij de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO)

Er kan worden voor worden gekozen geen vergunning Wnb aan te vragen, maar de toestemming aan te laten haken bij de Omgevingsvergunning. In dat geval dient de passende beoordeling gevoegd te worden bij de aanvraag Omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag voor de Omgevingsvergunning vraagt vervolgens een verklaring van geen bedenking (vvgb) aan bij het bevoegd gezag Wnb. De voorwaarden waaronder de vvgb wordt afgegeven maken vervolgens onderdeel uit van de Omgevingsvergunning. Wanneer ervoor wordt gekozen de toestemming Wnb niet aan te laten haken, moet de vergunning Wnb zijn aangevraagd voordat de Omgevingsvergunning wordt aangevraagd.

BIJLAGE B: WETTELIJK KADER BESCHERMDE SOORTEN

Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de voor dit rapport relevante delen van de wet gegeven.

Zorgplicht

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen om schade aan soorten te voorkomen, ook voor soorten die niet beschermd zijn (artikel 1.11, lid 1). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden (artikel 1.11, lid 2). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd (artikel 1.11, lid 3).

Categorieën

De wet onderscheidt drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn, ook wel Vogelrichtlijnsoorten genoemd (Wnb §3.1)
- Soorten Habitatrichtlijn, ook wel Habitatrichtlijnsoorten genoemd (Wnb §3.2)
- Andere soorten (Wnb §3.3)

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd (artikel 3.1 lid 1).

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in (artikel 3.5 lid 1):

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn;
- en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in (artikel 3.5, lid 5):
- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern.

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb §3.2 “soorten Habitatrichtlijn” als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet (artikel 3.10, lid 1 onder a en c).

Verbodsbepalingen

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om (artikel 3.1):

- in het wild levende vogels te doden of te vangen (lid 1).
- opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen (lid 2).
- eieren te rapen en deze onder zich te hebben (lid 3).
- opzettelijk te storen (lid 4), tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (lid 5).
- Voor Habitatrichtlijnsoorten is het verboden om (artikel 3.5):

- in het wild levende dieren in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen (lid 1).
- opzettelijk te verstoren (lid 2).
- eieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen (lid 3).
- de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen (lid 4).
- planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen (lid 5).

Voor Andere soorten is het verboden om (artikel 3.10, lid 1):

- in het wild levende dieren opzettelijk te doden of te vangen (onderdeel a);
- de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen (onderdeel b).
- vaatplanten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen (onderdeel c).

Hierboven is voor Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten aangegeven dat verstoring niet is toegestaan. Niet iedere verstoring in het kader van de wet is relevant is. Het moet gaan om verstoring die voor soorten in potentie wezenlijke gevolgen heeft. Een tijdelijke verandering van gedrag valt hier niet zonder meer over. Zie voor meer informatie het volgende tekstkader.

Juridisch kader verstoring beschermde soorten

Niet iedere toename van verstoringsbronnen leidt tot een daadwerkelijk effect dat in het kader van de wet is voorzien als verstoring. Voor een individu dat sprake is van opzettelijke verstoring als niet in de directe omgeving (tijdelijk) uitwijkmogelijkheden voor handen zijn en de functionaliteit van het leefgebied door verstoring wordt aangetast. Dit si verschillende keren bevestigd door de Raad van State. Hieronder staan twee delen van uitspraken waarin dit bevestigd is:

ECLI:NL:RVS:2009:BI3701: "Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer in de uitspraak van 21 november 2007 in zaak nr. 200607283/1) geldt als uitgangspunt dat niet ieder plan dat tot gevolg heeft dat een beschermde diersoort zich moet aanpassen aan de veranderde omgeving, moet worden aangemerkt als een opzettelijke verontrusting in de zin van artikel 10 van de Ffw."

ECLI:NL:RVS:2020:1125: "Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer in de uitspraak van 23 juni 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BM8836), geldt bij de uitleg van artikel 10 van de Flora- en faunawet als uitgangspunt dat niet ieder plan dat tot gevolg heeft dat een beschermde diersoort zich moet aanpassen aan de veranderde omgeving een opzettelijke verontrusting is in de zin van die bepaling. Het tijdelijk (doen) wegvluchten voor werkzaamheden naar een rustiger plek kan niet worden aangemerkt als opzettelijke verontrusting in de zin van deze bepaling. De Afdeling volgt deze interpretatie eveneens ten aanzien van het in het vierde lid van artikel 3.1, vierde lid, van de Wnb neergelegde verbod van opzettelijke storing."

Gedragscodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragscode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van LNV vastgestelde gedragscode (artikel 3.31, lid 1). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- c. een bestendig gebruik;
- d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van LNV kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen (artikel 3.3, lid 2-4; artikel 3.8, lid 2-5; artikel 3.10, lid 2). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder). Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van LNV en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. De Provincie Flevoland heeft vrijstelling verleend voor de volgende soorten:

Zoogdieren

- Aardmuis
- Bosmuis
- Dwergmuis
- Dwergspitsmuis
- Egel
- Gewone bosspitsmuis
- Haas
- Huisspitsmuis
- Konijn
- Ondergrondse woelmuis
- Ree
- Rosse woelmuis
- Tweekleurige bosspitsmuis
- Veldmuis
- Vos
- Woelrat

Amfibieën

- Bastaardkikker
- Bruine kikker
- Gewone pad
- Kleine watersalamander
- Meerkikker

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden (artikel 3.3 lid 1 en 3; artikel 3.8 lid 1 en 3; artikel 3.10 lid 2). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per beschermingscategorie:

Voor Vogelrichtlijnsoorten moet voor een ontheffing worden voldaan aan de volgende voorwaarden (artikel 3.3, lid 4):

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing (onderdeel a).
- het project is nodig (onderdeel b):
 - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4°. ter bescherming van flora of fauna;
 - 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (onderdeel c).

Voor Habitatrichtlijnsoorten moet voor een ontheffing worden voldaan aan de volgende voorwaarden (artikel 3.7, lid 5):

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing (onderdeel a).
- het project is nodig (onderdeel b):
 - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - 4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of

- 5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
- er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (onderdeel c).

Voor Andere soorten geldt in aanvulling op alle voorwaarden voor Habitatrichtlijnsoorten ook dat het project nodig is voor één of meerder van de aanvullende wettelijke belangen (artikel 3.10, lid 2):

- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde (onderdeel a).
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen (onderdeel b).
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden (onderdeel c).
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren (onderdeel d).
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw (onderdeel e).
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer (onderdeel f).
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied (onderdeel g).
- in het algemeen belang (onderdeel h).
- bestendig gebruik (onderdeel i).

Geen andere bevredigende oplossing betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied.

BIJLAGE C: WETTELIJK KADER NNN

Achtergrond

In de Nota Ruimte is in het verleden op landelijk niveau het Natuurnetwerk Nederland (destijds de Ecologische Hoofdstructuur genoemd) vastgelegd. De Nota Ruimte en Realisatieparagraaf Nationaal Ruimtelijk Beleid zijn in 2012 vervangen door het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en Structuurvisie Infrastructuur & Ruimte (SVIR). Het NNN bestaat uit verbindingzones en beschermde reservaten en Natura 2000-gebieden. Het doel van het NNN is het vergroten en verbinden van natuurgebieden. Door deze verbindingen vindt uitwisseling plaats van planten en dieren tussen gebieden. Het NNN is begrensd en planologisch vastgelegd. Het beschermingsregime is onder de Wet ruimtelijke ordening vastgelegd in het Barro en werkt via provinciale verordeningen door in gemeentelijke bestemmingsplannen. Met ingang van 1 oktober 2012 is het NNN juridisch geborgd in titel 2.10 van het Barro. In artikel 2.10.1 is zijn aan aantal definities gegeven (zie volgende kader over definities) en voor welke gebieden bescherming van toepassing is. Dit laatste is wel van belang: niet alle gebieden die zijn aangewezen als Natuurnetwerk zijn daadwerkelijk beschermd (zie voor gebieden waarvoor artikel 2.10 van het Barro niet van toepassing is het volgende tekstkader over gebieden waarvoor het Barro niet van toepassing is).

Definities volgens artikel 2.10.1 van het Barro

- Natuurnetwerk Nederland: stelsel van natuurgebieden van internationaal of nationaal belang dat strekt tot de veiligstelling van ecosystemen met de daarbij behorende soorten;
- Wezenlijke kenmerken en waarden: aanwezige natuurwaarden en, voor gebieden met een bestemming natuur, tevens potentiële natuurwaarden en de daarvoor vereiste bodem- en watercondities, voor zover deze natuurwaarden en condities in het licht van de internationale biodiversiteitsdoelstellingen relevant zijn.

Gebieden waarvoor artikel 2.10 van het Barro niet van toepassing is

- Wateren, genoemd in bijlage II, onderdeel 1, van het Waterbesluit (de Hoofdwateren):
 - de zee, grote estuaria en daarmee verbonden wateren
 - de territoriale wateren en de Nederlandse exclusieve economische zone van de Noordzee;
 - Waddenzee;
 - Eems, Dollard;
 - Westerschelde, Kanaal van Gent naar Terneuzen;
 - Oosterschelde, Kanaal door Zuid-Beveland;
 - Grevelingenmeer;
 - Volkerak-Zoommeer, Bathse Spuikanaal, Schelde-Rijnverbinding;
 - Hollandsch Diep, Haringvliet, Wantij, Vlij, Rietbaan, Strooppot;
 - het IJsselmeer en daarmee verbonden wateren: IJsselmeer (met inbegrip van Ketelmeer en Zwarte Meer), Buiten-IJ, Markermeer (met inbegrip van Gouwee en IJmeer), Randmeren (met inbegrip van Gooimeer, Eemmeer, Wolderwijd, Nijkerkernauw, Nuldernauw, Veluwemeer, Drontermeer en Vossemeer);
 - de Rijn en daarmee verbonden wateren:
 - Pannerdensch Kanaal, Nederrijn, Lek, Nieuwe Maas, Nieuwe Waterweg, Maasmond, Calandkanaal, Breediep, Hollandsche IJssel van Krimpen aan de IJssel tot de Waaiersluis bij Gouda;
 - Beneden Merwede, Noord, Dordtsche Kil, Oude Maas, Spui;
 - Lekkanaal, Amsterdam-Rijnkanaal, Afgesloten IJ, Noordzeekanaal, Buitenhaven van IJmuiden;
 - Boven-Rijn, Bijlandsch Kanaal, Waal, Boven Merwede, Nieuwe Merwede;
 - de IJssel en daarmee verbonden wateren:
 - IJssel
 - Twentekanal;
 - Zwarte Water, Zwolle-IJsselkanaal
 - Reevediep;
 - de Maas en daarmee verbonden wateren:
 - Maas, Verbindingskanaal Bossche Veld, Afleidingskanaal Maastricht, Zuid-Willemsvaart (Limburgse tak), Bergsche Maas, Heusdensch Kanaal, Afgedamde Maas, Amer, Brabantse, Dordtsche en Slidrechtse Biesbosch;
 - Julianakanaal, Lateraal kanaal, Maas-Waalkanaal, Kanaal van St. Andries;
 - Wilhelminakanaal, met inbegrip van de Amertak, Zuid-Willemsvaart (Brabantse tak), Máximakanaal, Kanaal Wessem-Nederweert.
- het Lauwersmeer
- het Veerse meer
- het Vuile Gat in het Haringvliet
- De zeegeul naar het Haringvliet, genaamd het Slijkgat, met uitzondering van de bijbehorende uiterwaarden en de Brabantse, Dordtsche en Slidrechtse Biesbosch.

Verder wordt in artikel 2.10.2 ingegaan op de begrenzing, dat deze moet worden vastgelegd en dat militaire terreinen geen onderdeel zijn van het NNN. In artikel 2.10.3 is beschreven dat de wezenlijke kenmerken en waarden in de provinciale verordening worden aangewezen en dat er regels worden gesteld aan bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. In artikel 2.10.4 zijn de regels omtrent bescherming opgenomen. Hierin staat dat bestemmingsplan of vergelijkbare ontwikkelingen *“geen activiteiten mogelijk maken ten opzichte van het ten tijde van inwerkingtreding van de verordening geldende bestemmingsplan, die per saldo leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een significante vermindering van de oppervlakte van die gebieden, of van de samenhang tussen die gebieden”*. Hiervan kan worden afgeweken¹ (“nee, tenzij”-toetsing) als:

- a. er sprake is van een groot openbaar belang, en
- b. er geen reële alternatieven zijn, en
- c. de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd.

In artikel 2.10.5 is beschreven dat wijzing van de begrenzing van het NNN mogelijk is:

- a. ten behoeve van een verbetering van de samenhang of een betere planologische inpassing van het natuurnetwerk Nederland, voor zover:
 - 1°. de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland worden behouden, en
 - 2°. de oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland ten minste gelijk blijft;
- b. ten behoeve van een kleinschalige ontwikkeling, voor zover:
 - 1°. de aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden en de samenhang van het natuurnetwerk Nederland beperkt is,
 - 2°. de ontwikkeling per saldo gepaard gaat met een versterking van de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland, of een vergroting van de oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland, en
 - 3°. de oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland ten minste gelijk blijft;
- c. ten behoeve van de toepassing van de krachtens artikel 2.10.4, eerste lid, gestelde regels (dat betekent al de hierboven genoemde “nee, tenzij”-toetsing doorlopen is).

Als hiervoor aangegeven vormt het Barro dus de basis voor de regels die de provincie stelt in haar provinciale verordening. Dit is voor provincie Flevoland gedaan in Omgevingsverordening Flevoland

Regels provincie Flevoland

Paragraaf 7.1 Algemeen

Artikel 7.1 (Oogmerk en toepassingsgebied)

1. Dit hoofdstuk geeft regels als bedoeld in artikel 4.1 en 4.3 van de Wet ruimtelijke ordening en hoofdstuk IX van de Provinciewet en geeft uitvoering aan titel 2.10 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.
2. De regels in dit hoofdstuk zijn gesteld met het oog op:
 - a. het begrenzen, aanwijzen en beschermen van het op land gelegen Natuurnetwerk Nederland;
 - b. het aanwijzen en veiligstellen van de wezenlijke kenmerken en waarden van de begrensde gebieden;
 - c. het geven van een afwegingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen binnen het Natuurnetwerk Nederland en voorwaarden voor herbegrenzing;
 - d. het instellen van een registratie voor planologische besluiten bij het wijzigen van het Natuurnetwerk Nederland.
3. Het toepassingsgebied van dit hoofdstuk is vastgelegd op kaart Werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland.
4. Als het Natuurnetwerk Nederland zijn als zodanig aangewezen de begrensde gebieden zoals geometrisch vastgelegd op kaart Natuurnetwerk Nederland en op <http://ehs.flevoland.nl/>.

Artikel 7.2 (Begripsbepalingen)

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

bestemmingsplan: bestemmingsplan, inpassingsplan of beheersverordening als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening met inbegrip van een wijzigingsplan of een uitwerkingsplan alsmede een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wet algemene

bepalingen omgevingsrecht en een geval als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid onderdeel a, onder 2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Natuurnetwerk Nederland (NNN): stelsel van natuurgebieden van internationaal of nationaal belang dat strekt tot de veiligstelling van ecosystemen met de daarbij behorende soorten;

ruimtelijk plan of besluit: een bestemmingsplan of een omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 3° van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan wordt afgeweken;

wezenlijke kenmerken en waarden: aanwezige natuurwaarden en, voor gebieden die bestemd zijn voor natuur of zijn aangewezen voor natuurdoeleinden, tevens de potentiële natuurwaarden en de daarvoor vereiste milieucondities.

Paragraaf 7.2 Activiteiten

Artikel 7.3 (Wezenlijke kenmerken en waarden)

Gedeputeerde staten wijzen in bijlage 5 van de omgevingsverordening de wezenlijke kenmerken en waarden aan van het Natuurnetwerk Nederland.

Artikel 7.4 (Wijziging begrenzing)

1. Provinciale staten kunnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland of de wezenlijke kenmerken en waarden wijzigen:
 - a. ten behoeve van andere activiteiten dan mogelijk gemaakt op grond van artikel 7.5, eerste lid, sub b indien:
 - i. een ingreep onvermijdelijk blijkt,
 - ii. er sprake is van een groot openbaar belang,
 - iii. er geen reële alternatieven zijn, en
 - iv. de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd.
 - b. ten behoeve van een combinatie van projecten of handelingen die tevens tot doel heeft om de kwaliteit of kwantiteit van het Natuurnetwerk Nederland op gebiedsniveau per saldo te verbeteren,
 - c. ten behoeve van de herijking van het Natuurnetwerk Nederland,
 - d. naar aanleiding van wijziging in hogere beleidskaders en wet en regelgeving.
2. Gedeputeerde staten kunnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland of de wezenlijke kenmerken en waarden wijzigen:
 - a. ten behoeve van een verbetering van de samenhang van het Natuurnetwerk Nederland, of een betere planologische inpassing van het Natuurnetwerk Nederland, voor zover:
 - i. de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland worden behouden, en
 - ii. de oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland tenminste gelijk blijft.
 - b. ten behoeve van een kleinschalige ontwikkeling, voor zover:
 - i. de aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden en de samenhang van het Natuurnetwerk Nederland beperkt is,
 - ii. de ontwikkeling per saldo gepaard gaat met een versterking van de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland en een vergroting van de oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland,
 - c. ten behoeve van de aanwijzing compensatie NNN binnen het zoekgebied Oosterwold, zoals geometrisch vastgelegd op kaart Natuurnetwerk Nederland,
 - d. ten behoeve van de aanwijzing van het kiekendieffoerageergebied, zoals geometrisch vastgelegd op kaart Natuurnetwerk Nederland.
3. Gedeputeerde staten kunnen de wezenlijke kenmerken en waarden wijzigen naar aanleiding van natuurlijke ontwikkelingen in het gebied.

Artikel 7.5 (Bescherming)

1. Een ruimtelijk plan of besluit, voor zover het betrekking heeft op een gebied binnen of nabij de aangewezen het Natuurnetwerk Nederland:
 - a. strekt mede tot bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van dat gebied;

- b. maakt activiteiten alleen mogelijk als die ten opzichte van het ten tijde van de inwerkingtreding van deze titel van de verordening geldende bestemmingsplan, mits die per saldo niet leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een significante vermindering van de oppervlakte van die gebieden, of van de samenhang tussen die gebieden.
- 2. Voor zover een bestemmingsplan strijdig is met de bescherming en de mogelijkheden bedoeld in het eerste lid stelt de gemeenteraad binnen drie jaar na het inwerkingtreden van deze titel dat plan opnieuw vast met inachtneming van de bepalingen in het eerste lid.

Paragraaf 7.3 Procedure

Artikel 7.6 (Algemene regels wijzigingen begrenzingen)

- 1. Burgemeester en wethouders kunnen verzoeken de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland en de wezenlijke kenmerken en waarden te wijzigen ten behoeve van een activiteit genoemd in artikel 7.4, eerste lid, onderdeel a of een kleinschalige ontwikkeling als genoemd in artikel 7.4, tweede lid, onderdeel b.
- 2. Een ruimtelijk plan of besluit ten behoeve waarvan het Natuurnetwerk Nederland wordt gewijzigd gaat vergezeld van een toelichting of onderbouwing waarin wordt aangetoond dat:
 - a. de uitvoering en langdurige instandhouding van de versterking of vergroting van het Natuurnetwerk Nederland is gewaarborgd,
 - b. de uitvoering van de versterking of vergroting uiterlijk aansluitend aan het realiseren van de kleinschalige ontwikkeling plaats vindt.
- 3. De voorbereiding en bekendmaking van de besluiten tot het wijzigen van de verordening en het vaststellen van het ruimtelijk plan of besluit worden in voorkomend geval gecoördineerd.
- 4. Wanneer de beoogde ontwikkeling of activiteit ten behoeve waarvan het Natuurnetwerk Nederland is gewijzigd niet of niet geheel plaats vindt verzoeken burgemeester en wethouders tot het geheel of gedeeltelijk intrekken van de wijziging.

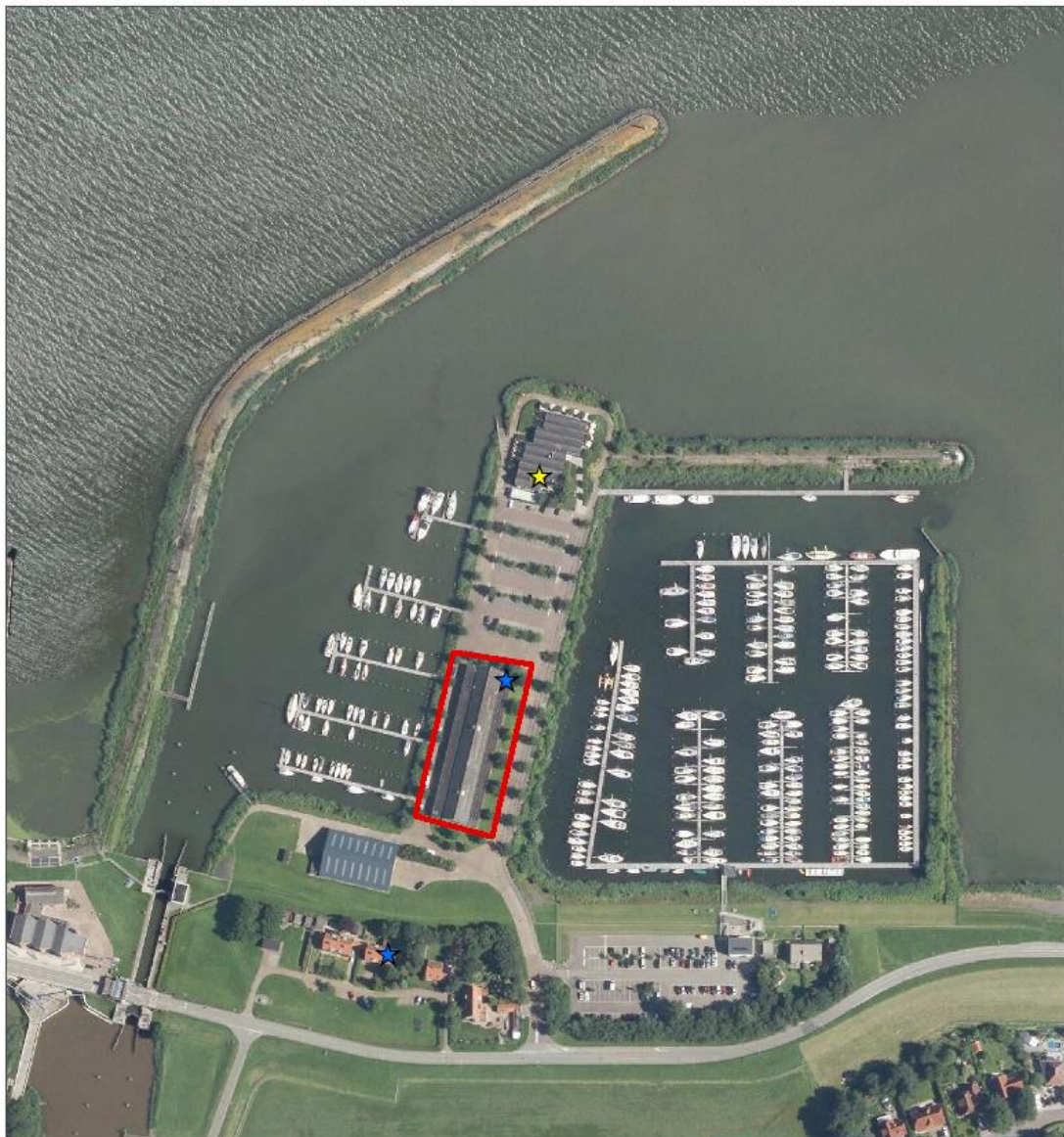
Paragraaf 7.4 Instructieregels

Artikel 7.7 (Registratie)

- 1. Gedeputeerde Staten houden een actuele en digitale registratie bij van de besluiten in verband met wijzigingen van het Natuurnetwerk Nederland.
- 2. De registratie is gericht op het inzichtelijk maken van een sluitende compensatieboekhouding en het volgen van de uitvoering.

BIJLAGE D: VERSPREIDINGSKAARTEN SOORTGERICHT ONDERZOEK 2018

Gewone dwergvleermuis

Type

- ★ Zomerverblijfplaats
- ★ Balts- en paarverblijfplaats
- ▭ Plangebied

Ketelhaven

Gewone dwergvleermuis

opdrachtgever: Zuider Zee Development

datum: 24-9-2018 N B02049.000038

schaal (A4): 1:2.545

0 30 60 90 120 m BK

COLOFON

NATUURTOETS ONTWIKKELING LANDTONG KETELHAVEN

KLANT

Zuider Zee Development BV

AUTEUR

C.E. Onnes Msc

ONZE REFERENTIE

BIM360Docs

DATUM

15 maart 2022

STATUS

Definitief

GECONTROLEERD DOOR

Hans Hollander
Senior Adviseur Ecologie

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com